

Wystąpienie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych do Prezesa Narodowego Banku Polskiego, Przewodniczącego Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 10 maja 2005r. dotyczące stosowanej przez banki praktyki, polegającej na przetwarzaniu - w celach marketingowych - danych osobowych objętych uprzednio sprzeciwem osoby, której dane te dotyczą.

Warszawa, dnia 10 maja 2005 r.

GI-DS-430/989/04/2566/05

Szanowny Pan
Prezes Narodowego Banku Polskiego
Przewodniczący Komisji Nadzoru Bankowego

W związku z uzyskaniem przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych informacji świadczących o stosowanej przez banki praktyce, polegającej na przetwarzaniu w celach marketingowych danych osobowych objętych uprzednio sprzeciwem osoby, której dane te dotyczą, zwracam się do Pana Prezesa z uprzejmą prośbą o podjęcie działań, mających na celu zmianę wskazanej praktyki banków, albowiem nie znajduje ona oparcia w przepisach ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.).

Do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych skierowane zostały skargi świadczące o nie znajdujących oparcia w przepisach ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), zwanej dalej również ustawą, działaniach banków, polegających na przetwarzaniu w celach marketingowych danych osobowych objętych uprzednio sprzeciwem osoby, której dane te dotyczą.

Przykładem może być skarga dotycząca stosowania powyższej praktyki przez *Bank (tu: nazwa Banku)*. Jak ustalił w tej sprawie Generalny Inspektor, Bank przetwarzał dane osobowe swego klienta (Skarżącego) w związku z zawartymi z nim umowami: rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowego oraz kredytu hipotecznego. Podkreślenia wymaga przy tym, że Bank miał wówczas prawo przetwarzać przedmiotowe dane osobowe nie tylko dla celów realizacji wskazanych umów, lecz również dla celów marketingowych – w oparciu o art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy. Stosownie bowiem do brzmienia wskazanego przepisu, przetwarzanie danych jest dopuszczalne m. in. wówczas, gdy jest to niezbędne dla wypełniania prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a jednocześnie przetwarzanie danych nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą. Natomiast w myśl art. 23 ust. 4 pkt 1 ustawy, za prawnie usprawiedliwiony cel, o którym mowa w art. 23 ust.1 pkt 5

ustawy, uważać należy w szczególności marketing bezpośredni własnych produktów i usług administratora danych. Co jednak istotne, Skarżący zgłosił Bankowi pisemny sprzeciw wobec przetwarzania jego danych osobowych w celach marketingowych. W tej sytuacji Bank winien zaprzestać przetwarzania rzeczonych danych dla celów marketingowych. Tymczasem Bank uznał, iż ww. sprzeciw dotyczy przetwarzania w celach marketingowych wyłącznie tych danych osobowych Skarżącego, które Bank pozyskał wprost od niego – w związku z zawartymi ze Skarżącym umowami rachunku bankowego oraz kredytu hipotecznego. Jednocześnie Bank pozyskał dane osobowe Skarżącego z innego źródła – tj. od innego administratora danych. W ocenie Banku pozyskane w ten sposób dane – jakkolwiek tożsame z dotychczas przez niego przetwarzanymi – nie były objęte sprzeciwem, a tym samym mogły być przetwarzane w celach marketingowych.

Powyższa interpretacja przepisów ustawy o ochronie danych osobowych jest błędna a kwestionowane praktyki Banku nie posiadają waloru legalności. W ocenie Generalnego Inspektora prowadzą one bowiem do pozbawienia instytucji sprzeciwu jego podstawowej funkcji, sprowadzającej się do zapewnienia osobie, której dane dotyczą, możliwości zapobieżenia nieakceptowanemu przez nią przetwarzaniu jej danych osobowych w celach marketingowych przez danego administratora.

Instytucję ww. sprzeciwu reguluje art. 32 ust. 1 pkt 8 ustawy w myśl którego, każdej osobie przysługuje prawo do kontroli przetwarzania danych, które jej dotyczą, zawartych w zbiorach danych, a zwłaszcza prawo do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania jej danych w przypadkach wymienionych w art. 23 ust. 1 pkt 4 i 5, gdy administrator zamierza je przetwarzać w celach marketingowych lub wobec przekazywania jej danych osobowych innemu administratorowi danych. W razie wniesienia ww. sprzeciwu, dalsze przetwarzanie kwestionowanych danych jest niedopuszczalne. Administrator danych może jednak pozostawić w zbiorze imię lub imiona i nazwisko osoby oraz numer PESEL lub adres wyłącznie w celu uniknięcia ponownego wykorzystania danych tej osoby w celach objętych sprzeciwem (art. 32 ust. 3 ustawy).

Jak zatem wynika z powołanych przepisów, zgłaszany w oparciu o art. 32 ust.1 pkt 8 ustawy sprzeciw, odnosi się do przetwarzania przez określonego administratora (np. bank) danych określonej osoby w celach marketingowych, bez względu na źródło pozyskania tych danych. W konsekwencji, zakaz przetwarzania danych osobowych w celach marketingowych, będący następstwem zgłoszenia przez osobę, której dane te dotyczą, sprzeciwu - w oparciu o art. 32 ust. 1 pkt 8 ustawy - dotyczy danych osobowych określonej osoby w ogólności, nie zaś danych tych, pozyskanych z określonego źródła. Podkreślenia wymaga zarazem, że przyjęcie odmiennej interpretacji wskazanych przepisów, czyniłoby ochronę osoby, której dane dotyczą, przed nie akceptowanym przez nią wykorzystywaniem jej danych osobowych w celach marketingowych, jedynie iluzoryczną.

Mając na uwadze powyższe, zwracam się do Pana Prezesa aby - w ramach realizacji uprawnień nadzorczych przysługujących Przewodniczącemu Komisji Nadzoru Bankowego wobec

banków – podjął Pan Prezes czynności mające na celu spowodowanie przestrzegania przez banki przepisów ustawy o ochronie danych osobowych wyznaczających zasady przetwarzania danych osobowych w celach marketingowych.